

DE KLAPKRANT

Per adres: de Fluit 35 1398 CA MUIDEN Tel/Fax: 0294-263015

Tussenrapportage project 'MUIDEN VEILIG'

1ste editie, 2 oktober 2001 - door Jan Bovenlander

Waarde lezers,

U ontvangt deze Klapkrant omdat u zich geïnteresseerd heeft getoond in de veiligheid, of onveiligheid van de kruifabriek. De meesten van u ontvangen deze krant per e-mail, maar degenen in 'Klapwijk' die de petitie ondertekenen, en bij Herman Wetselaar in de bus stopten, én niet beschikken over e-mail, ontvangen deze tussenrapportage op papier, gewoon in de brievenbus, bezorgd door Herman.

Veel van de informatie op de website www.muidentinfo.nl vindt u in deze krant, omdat deze krant mede bedoeld is om degenen die geen internet hebben te informeren. Muideninfo startte het project "Muiden Veilig? We zullen zien".

Op deze site kunt u lezen dat de idee voor het project gestalte kreeg vanuit onvrede met de nonchalante en bagatelliserende houding van de lokale overheid, bijvoorbeeld naar aanleiding van de opmerkingen van een achttal Delftse studenten en hun prof, die vonden dat we er maar onveilig bij zaten met een 'bommenfabriek' naast de deur. Misschien overdreven die mannen wel een beetje, en dat gaan we uitzoeken met ons project, namelijk:

" Het doel van ons onderzoek is niets anders dan inzicht te verkrijgen in de risico's van Muiden Chemie voor haar omwonenden. En of zij volgens de hedendaagse opvattingen en wetgeving past op de plaats waar zij gevestigd is. Niets meer of minder. Pas als we dat weten kunt u uw conclusie trekken."

Hoe we dat nader invullen gaat u verderop vernemen.

De recente uitslaande brand maakten velen van ons er niet geruster op, en in Klapwijk werd het initiatief van www.muidentinfo.nl overgenomen door Herman Wetselaar met een petitie, die door veel van zijn buurtgenoten werd getekend.

'Wij willen meer weten' op TV

Een artikel in de Gooi- en Eemlander waarin onze actie gemeld werd trok de aandacht van de redactie van verschillende actualiteiten rubrieken. EO 'Knevel op zaterdag' was er het eerst bij en maakte donderdag 27 september jongstleden opnamen in Muiden. Zij interviewden Frank Wagenmans, Erik-Pieter Vlaanderen en uw redacteur. Onze burgemeester wilde niet voor de camera verschijnen, evenmin als wethouder Schulp. Maar daar wist de cameraploeg wel wat op: 27 september was er de raadsvergadering over de aquaductplannen in combinatie met het bebouwen van de Bloemendalerpolder, en die is openbaar. Alsnog interviewden de cameraploeg de heren H.A.Smith, W. de Haan, en J.M. van der Steen. Ook maakten ze aardige sfeer opnamen in de raadszaal.

Uitzending: zaterdag 6 oktober, 20:30 in Nederland 1, 'Knevel op zaterdag'

Nog even over die brand:

Intussen is ook nog gebleken dat de brand helemaal niet door de kruifabriek zelf ontdekt is, en dat de plaatselijke overheid, de burgemeester dus, dat helemaal niet vreemd vindt. Een Ouwe Muier zei mij dat de kruifabriek de enige explosievenfabriek is met brandhaard én een doofpot.

Onze voorzitter van de Muider Ondernemers Raad en slager Frank Wagenmans heeft tot zijn schrik geconstateerd dat de brand op het kruifabriekterrein op maandagavond 20 augustus door de mensen van de kruifabriek zelf onopgemerkt was gebleven.

Hij vertelde het volgende:

"Ik reed op de snelweg op weg naar huis en zag rook boven en een uitslaande brand op het terrein, bij de inham in de Muider trekvaart. Het was zeker geen klein brandje, eerder een grote brand.

Thuis aangekomen, op de Amsterdamsestraatweg, viel mij op dat er aan de overkant geen enkele activiteit te bespeuren was - helemaal niets. Dat vond ik vreemd. Ik zei tegen mijn zoon: Ik ga even kijken of dit wel klopt, ik wil weten wat er aan de hand is. Vervolgens

reed ik naar de kruifabriek. Bij het toegangshek riep ik de portier toe dat er brand was op het terrein."

Er ontstond de volgende dialoog:

"Er is brand op het terrein"

Portier: "Kannie"

Frank: "Ik zou toch maar eens kijken"

Portier: "Waar dan?"

Frank: "Achter je, bij de inham"

Portier: "Euh, bedankt", en naar schatting vijf minuten na zijn melding werd er actie ondernomen en verscheen al snel de politie, brandweer en ambulance, en natuurlijk onze burgemeester. Frank heeft dagen met wat er gebeurd was rondgelopen, vertelde hij. 'De vraag ' Wat zou er gebeurd zijn als ik de brand niet ontdekt had?' speelt almaar door zijn hoofd: 'was het vuur dan verder verspreid?'

Het komt er immers op neer dat er of geen brandalarmerings-, waarschuwings- of meldingssysteem is op (dit deel van) het kruifabriekterrein of dat dit niet in werking is getreden.

De oorzaak van de brand is nog steeds onbekend.

Brief aan Burgemeester en Raad afgeleverd

Maandagmorgen, 24 september, is de burgemeester door de initiatiefnemers Herman Wetselaar en Jan Bovenlander schriftelijk om opheldering gevraagd met betrekking tot de veiligheid van de kruitfabriek. Daarnaast is er een brief aan de gemeenteraad geschreven, waarin aangedrongen wordt er op toe te zien dat de burgemeester deze brief serieus, snel en inhoudelijk beantwoordt. De laatste brief moet in de commissievergadering en raadsvergadering behandeld moeten worden, waarmee dus de burgemeester in het openbaar op onze nieuwsgierigheid resp. ongerustheid en wettelijke verplichtingen gewezen wordt.

Samengevat komt de brief aan de burgemeester er op neer dat mede nav. een viertal recente voorvallen er ongerustheid is ontstaan. De voorvallen zijn:

- De ontploffing in Enschede en de vermoedelijke aanwezigheid van 400 ton explosieven die daarna in de pers genoemd werd
- De conclusie van onderzoekers van de TU-Delft, die spraken van een 'beerput' en de situatie onacceptabel achtten.
- De recente, volgens de burgemeester 'zogenaamde brand' maar in feite uitslaande brand, die door MCI niet opgemerkt werd, en ook:
- De aanslag in de Verenigde Staten, die inzichtelijk maakt dat bij de veiligheidsaspecten van deze explosievenfabriek en -opslag niet alleen meer aan risico's van binnenuit (bedrijfsongevallen) gedacht moet worden.

De vragen aan de heer Smith zijn - volledig:

- Op welke onafhankelijke rapporten, onderzoeken, verslagen, of veiligheidsbeheersplannen baseert u uw herhaaldelijk uitgesproken opvatting dat MCI geen gevaar oplevert?
- Is het juist dat pas nu, op verzoek van de Provincie Noord-Holland, en naar aanleiding van een gesprek van de 'Delftse Acht' met de Gedeputeerde van Ruimtelijke Ordening, er overleg plaats heeft gevonden tussen de gemeente en het ministerie van VROM, terwijl er sinds 1999 een wettelijke plicht bestaat u te verdiepen in de wenselijkheid van een rampenbestrijdingsplan voor de Kruitfabriek?
- Wat is de uitkomst van dit overleg?
- Heeft MCI aan haar wettelijk plicht om een veiligheidsrapport bij de overheid in te dienen voldaan? Dit rapport, of althans het openbare deel daarvan, wensen wij in te zien.
- Wilt u bevorderen dat MCI zich ten aanzien van onze ongerustheid communicatief opstelt, en zich tenminste in deze aan haar wettelijke verplichtingen houdt?
- Wilt u zich aan uw wettelijke plicht houden betrokken burgers in te lichten over mogelijke ongevallen met bij dit bedrijf opgeslagen gevaarlijke stoffen?
- Is het u bekend dat bij MCI vierhonderd ton explosieven opgeslagen zouden liggen; indien u dit onjuist acht, wat is dan de hoeveelheid waarmee rekening gehouden moet worden?
- Van welke gevarenklasse zijn deze explosieven?
- Op welke wijze is de veiligheid van het transport gewaarborgd?
- Volgens 'Trouw' gaf u februari jongstleden archiefstukken vrij waaruit blijkt dat een zware interdepartementale commissie heeft aanbevolen de afstand tussen de Kruitfabriek en de bebouwing fors te vergroten. Met deze aanbevelingen zou echter niets gedaan zijn. Graag zien we deze archiefstukken in, en vernemen wij waarom deze aanbevelingen, die zouden leiden tot een veiligheidsafstand van 2500 m, niet opgevolgd zijn.

Uiteraard dringt de brief aan op snelle en serieuze beantwoording, waarbij niet gearzeld worden te blijven aandringen - met gebruikmaking van de wet - tot dat een bevredigend inzicht is ontstaan in de veiligheidssituatie rond de Kruitfabriek, en het beleid van de burgemeester in deze.

Uiteraard wordt - beleefdheidshalve - er op gewezen dat de minister van VROM, het provinciebestuur, en verscheidene nieuwsmedia geïnformeerd worden over deze brief, en de door de burgemeester gegeven antwoorden.

Een eerste reactie van onze burgervader is via de pers binnen gekomen. Gelukkig blijkt er niets aan de hand te zijn en staat de brief vol 'insinuaties en ferme onjuistheden'. Prachtig. Welke onjuistheden hoort u binnenkort, als de burgemeester objectief, inhoudelijk en duidelijk onderbouwd deze brief beantwoordt.

De informatie van VROM

Ik sprak met een tweetal ambtenaren van VROM. De eerste ambtenaar voert de beoordeling van het veiligheidsrapport van de kruitfabriek uit dat nu eindelijk opgesteld wordt. Hij heeft daarover contact met de gemeente Muiden. Het rapport is vermoedelijk

een indirect gevolg van het gesprek van gedeputeerde Meijdam met de Delftse acht, hoewel de wettelijke verplichting voor zo'n rapport al veel langer bestaat. Het was een goed en informatief gesprek.

Het rapport volgt in december, de (gedeeltelijk) openbare conclusies begin volgend jaar.

De informatie die ik ontving bestaat uit algemene documentatie met betrekking tot het vaststellen van veiligheidszones rond munitieopslagplaatsen, een kopie van de brief van minister Pronk aan de Tweede Kamer van 17 april jl. betreffende de inventarisatie van de veiligheid rond munitieopslagen van het Ministerie van Defensie, het rapport van de inventarisatie zelf, en de circulaire van Houwelingen en delen van het NATO-handboek AASTP-1.

De tweede ambtenaar was dezelfde die eerder met de Delfste acht sprak. Hij overhandigde de studenten eerder een kaartje met een veiligheidscirkel, waarover ik opheldering wilde hebben. Dat kaartje ziet u hieronder. Deze ambtenaar vertelde mij dat de 'Plofcirkel' een straal had van vijfmaal de NATO-norm voor de gevaarszone: Voor deze zone kan worden gesteld dat de te verwachten effecten variëren van zware beschadigingen tot totale destructie. Dus is het logisch daar een veiligheidsfactor vijf op los te laten om de effecten te beperken, tot, bijvoorbeeld ruitbreuk. Hij verzekerde mij dat de effecten van een ontploffing in de kruitopslag aan de rand van deze vijf maal ruimere zone mee zouden vallen.

Toch ontdekte ik iets curieus:

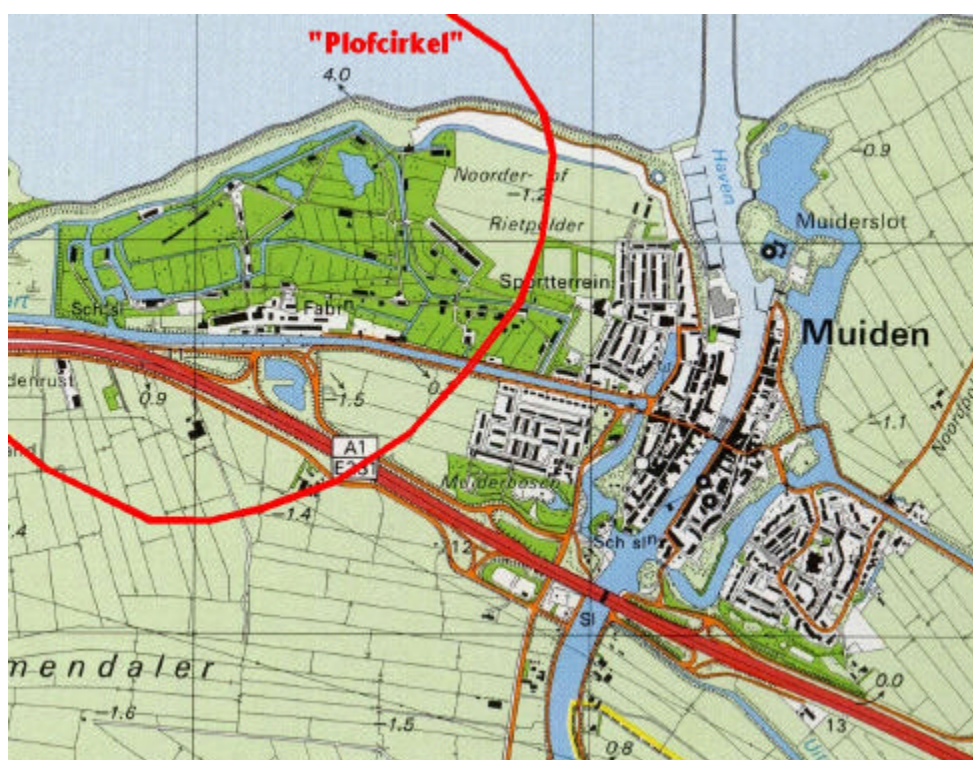
De veiligheidscirkel heeft een straal van ca. 700 meter rond de opslagplaatsen, zoals u kunt zien op het kaartje. Dat is vijfmaal de gevaarszone. Die heeft dus een straal van 140 m. Als je nu de NATO-standaard raadpleeg, dan is een gevaarszone met een straal van 140 meter alléén van toepassing op explosieven van een gevaarsklasse 1.3, en wel tien ton daarvan. Over explosieven met deze gevaarsklassen zegt echter de

documentatie: "Deze detoneert niet waardoor er na de start van een incident enige tijd is voor evacuatie". Dat is helaas niet onze ervaring zodat het er op lijkt dat hier sprake is van een 'mis-classificatie'. Als er nu sprake zou zijn van een explosief met een gevaarsklasse 1.1: die wél ontploft, dan zou de gevaarszone voor tien ton ongeveer 500 meter zijn, dus de veiligheidszone 2500m: heel Muiden valt daarbinnen. En er ligt veel meer dan tienduizend kilo: waarschijnlijk is er dus rekening gehouden met het ontploffen van slechts één opslagplaats, en niet de hele voorraad. Uiteraard gaan we voor opheldering zorgen.

Artikel in Trouw

In dit verband is ook een citaat uit 'Trouw' van belang. Op 28 februari 2001 schreef deze krant: Na de 'Grote Klap' begin zeventiger jaren wist de overheid dat zogenaamd licht kruit tot een verwoestende kettingreactie kan leiden. Er gebeurde echter niets met het advies van een zware interdepartementale commissie om de veiligheidsafstand tot woonhuizen fors te vergroten.

De afstand tussen fabriek en bebouwing zou vijfmaal de Navo-veiligheidsafstand moeten bedragen. De Navo-veiligheidsafstand is een norm die het ministerie van defensie nog steeds gebruikt om de minimaal veilige afstand te bepalen van opslagruimten van explosieven, munitie en vuurwerk tot de woonbebouwing. Hoe kwetsbaarder de bebouwing, bijvoorbeeld een ziekenhuis, hoe groter de afstand. Voor tienduizend kilo van de zwaarste categorie explosieve stof hanteert de Navo een veiligheidsafstand van minimaal vijfhonderd meter. De interdepartementale commissie wilde begin 1973 aanzienlijk strenger zijn, zodat 'ook in de voorste linie van de bebouwing een veilig en onbedreigd woongenot moet kunnen gelden'.

MINISTERIE van VROM SCHOOT TEKORT

Uit een brief van minister Pronk aan de tweede kamer, gedateerd 17 april 2000, blijkt dat zijn ministerie vijf jaar lang jaar te kort is geschoten ten aanzien van de controle op de regels met betrekking tot munitieopslag:

Pronk schrijft: Op grond van het voorgaande concludeer ik dat de interne veiligheidsmaatregelen door Defensie goed worden nageleefd. Bij een aantal inrichtingen zijn enige tekortkomingen geconstateerd die alle inmiddels zijn gecorrigeerd. De inventarisatie laat mij met betrekking tot de externe veiligheid geen andere keus dan te concluderen dat de uitvoering van het beleid uit de circulaire (van Houwelingen, over munitieopslag) te wensen overlaat. De taak die mijn departement heeft bij het controleren van veiligheidszones rond munitieopslagplaatsen is niet of slechts marginaal uitgevoerd. Tevens is niet in voldoende mate nagegaan voor welke

munitieopslagen risicoanalyses moesten worden opgesteld en zijn de beschikbare risicoanalyses niet op mijn departement beoordeeld"

De 'Inventarisatie externe veiligheid rond munitie opslagplaatsen van het ministerie van defensie' (waarbij ook de opslag van de kruitfabriek) vermeldt dat er, nadat de verantwoordelijke ambtenaar in 1995 met pensioen ging, niet meer gecontroleerd werd: "De aangewezen inspecteur in algemene dienst is in 1995 met pensioen gegaan. Zijn opvolger, het huidige hoofd Defensiezaken van de IMH (niet zijnde een inspecteur in algemene dienst), is niet door de Minister van VROM voor deze taak aangewezen noch heeft in 1995 een inspecteur in algemene dienst deze taak overgenomen. Defensie heeft vanaf 1995 geen veiligheidszones ter toetsing aan het Ministerie van VROM voorgelegd."

Het Nationaal Milieubeleids Plan erkent ons project

13 juni jongstleden werd het Vierde Nationaal Milieubeleids Plan door het voltallige kabinet aangeboden aan de tweede kamer. Dit document besteedt veel aandacht aan 'externe veiligheid'. Er staat in:

"De burger heeft recht op transparante informatie over de veiligheidsrisico's in zijn woon- en werkomgeving".
Waarvan acte.

Het doel van 'Muiden Veilig..?'

Op de website www.muideninfo.nl staat:

Het doel van ons onderzoek is niets anders dan inzicht te verkrijgen in de risico's van Muiden Chemie voor haar omwonenden. En of zij volgens de hedendaagse opvattingen en wetgeving past op de plaats waar zij gevestigd is. Niets meer of minder. Pas als we dat weten kunt u uw conclusie trekken.

Mijn voorstel:

Om dat te bereiken is een eerste stap is het verzamelen van zoveel mogelijk relevante informatie, een tweede stap het toetsen van deze informatie, en een derde een 'heeft u gedacht aan...' sessie. Het project-doel is, naast een inzicht in de inspanningen van het bedrijf en de overheid om de gevolgen te beperken, een 'worst-case' scenario voor een enkelvoudig ongeval, en een inschatting van de kans daarop, en het zelfde voor een meervoudig ongeval.

Met andere woorden willen we *weten én onderbouwd* zien:

- Wat de overheid en het bedrijf gedaan hebben om de gevolgen van bedrijfsongevallen te beperken.
- Welk risico in het allerergste geval er dan nog voor Klapwijk rest.
- Hoe groot de kans is op een dergelijke ongeval.

Verder:

- Wat de overheid en het bedrijf gedaan hebben om de gevolgen van rampen waarbij oorzaken van buitenaf betrokken zijn (bijvoorbeeld vliegtuigongevallen, sabotage, verkeersongevallen met het transport) te beperken.
- Welk risico in het allerergste geval er dan nog voor Klapwijk rest.
- Hoe groot de kans is op een dergelijke ramp is.

Er zijn richtlijnen voor de aanvaardbare grootte van deze risico's, maar u moet natuurlijk zelf oordelen.

Graag uw commentaar.